

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. изк. Йордан Гошев – преподавател по хармония в ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”,

представен от

Маргарит Русев, редовен докторант към Факултета по изкуствата, катедра „Музика”, ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград на тема:

**„ОБУЧЕНИЕ ПО ЕЛЕКТРОННИ МУЗИКАЛНИ
КЛАВИШНИ ИНСТРУМЕНТИ, ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ПЕВЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ В УРОКА ПО МУЗИКА“**

Маргарит Русев е завършил ОКС бакалавър в ЮЗУ „Н. Рилски“, специалност „Педагогика на музикалното обучение“ и магистър в СУ „Климент Охридски“, специалност „Музикални и компютърни технологии“. В процеса на обучение се отличава като един от изявените и мислещи студенти, инициативен и с широк спектър от интереси в сферата на изкуствата. Системната и пълноценна подготовка, която осъществява, намира израз в отличния успех, с който завършва и двете степени на своето образование.

От 2001 година до днес работи като музикален педагог, музикален редактор и звукорежисьор, организира, ръководи и осъществява дейностите продуциране и звукозапис на музикална продукция и концертната дейност на БНР - Радио Благоевград и БНТ – канал

„Пирин“. До голяма степен професионалната реализация на докторанта е свързана с темата на представената за защита дисертация.

I. Актуалност на темата

Избраната от докторанта тема е актуална, тъй като представя необходимостта от въвеждането на обучение по електронни музикални клавишни инструменти във висшето образование, от създаването на по-голяма атрактивност при певческата дейност в урока по музика, от необходимостта съвременния преподавател да притежава комплексни качества /теоретична, инструментална, вокална подготовка, дигитална компетентност/ за използване на електронни инструменти в обучението по музика. Тези многостранни и многопосочни възможности на педагозите са предпоставка за едно по-добро усвояване на необходимите знания от учениците, за едно пълноценно възприемане и творческо пресъздаване на песенния материал заложен в учебниците по музика. Липсата на подобна научна разработка в българската педагогика запълва една пренебрегвана досега реалност, която има своето място в часовете по музика и обучението във висшите училища в направление 1.3. Педагогика на обучението по музика.

II. Съдържание на дисертацията.

Рецензираният труд е в обем от 198 стандартни страници и съдържа увод, три глави, заключение, приложения, речник и използвана литература, която включва 44 източника на български, руски, английски и немски език, както и 13 източника от Интернет.

В **Увода** се разглеждат целите и задачите на научното изследване, методите използвани в проучването и ролята на електронните музикални клавишни инструменти /ЕМКИ/ при подготовката на учителя по музика във висшето училище за неговата бъдеща професионална реализация. Аргументирано е представена теоретичната и практическата значимост на проблема, етапите на изследователска дейност и научния инструментариум. Разработването на нова, съвременна методология за този вид обучение изисква добро познаване на проблема и високо ниво на музикална подготовка, които докторантът несъмнено притежава.

Методологията и подходите в работата са подходящи за осъществяване на поставените задачи.

В **глава I “Съвременни електронни музикални клавишни инструменти – класификация и характеристика”** докторантът разглежда съществуващите електронни клавишни инструменти от началото на 21 – то столетие до наши дни. Съществуването на музикални работни станции, интерактивни автоаранжори, синтезатори, електронни пиана и т.н. и липсата на единна класификация значително би затруднило бъдещата дейност на изследването и практическото му приложение, тъй като на пазара има най-различни модели и модификации. М. Русев правилно отбелязва, че разглеждането на качествата по отделно на всеки един от тях не е необходимо, тъй като в много отношения те /ЕМКИ/ имат еднакви или сходни характеристики и възможности, което до голяма степен обезсмисля подробното им анализиране. Маргарит Русев предлага една стройна система на категоризация, базирана на най-представителните от вида и основана на функционалността и качеството на електронния клавишен

инструментариум, потребителския интерфейс и допълнителните устройства.

Във втора глава **«Електронните музикални клавишни инструменти и певческата дейност»** обект на анализ са:

1. Съществуващите методики за обучение по електронни музикални клавишни инструменти, терминологията, проблемът с оптимизацията на нотния текст и необходимостта от нови означения свързани със специфичните за дигиталния инструментариум изпълнителски техники и потребителски функции, различните подходи в обучението по пиано и електронния клавир, използването на автоматичен акомпанимент и необходимостта от предварителни технически познания. Докторантът прави важни изводи по отношение на недостатъците или непълнотите на съществуващата литература по отношение на работата с дигитални музикални инструменти, със секуенсър, отсъствието на собствени потребителски стилови модели на автоматичен акомпанимент.

2. Мястото на клавишните инструменти при певческата дейност и отделните компоненти свързани с нея - разпяване, разучаване и изпълнение на песни, пеене по ноти, работа с неточно интониращи ученици. Дават се идеи за въвеждане на подходяща разширена терминология за различните ЕМКИ, разработване на стилови модели за електронен съпровод, препоръчват се оптимални инструменти, които да подпомогнат учителя по музика.

Тези предложения намират теоретичната си реализация в основната за дисертацията трета глава **„Обучението на студентите от**

специалност “Педагогика на музикалното изкуство” по Електронни клавишни музикални инструменти.

В тази глава са разгледани общите и специфични компетенции, които трябва да притежава бъдещия учител по музика, технологията за подготовката на студентите и необходимия музикален материал за обучение, въвеждат се подходящи означения за потребителския интерфейс, формират се умения за създаване на акомпанимент на песни заложен в учебното съдържание на общообразователното училище. Към всичко изброено трябва да се добавят и създадените от докторанта модели за автоаккомпанимент за песни в неравноделен размер, осъществените експерименти и резултатите от едно обучение, основано на заложените в изследването параметри, оценката на студентите за ефективността, която би имал ЕМКИ в обучението по музика. Направените изводи се базират и на отношението на учениците към използването на ЕМКИ в тяхното обучение.

В «**Заключението**» се представят в синтезиран вид изводите от изследването за ролята на ЕМКИ в работата на учителя по музика, за ефективността и атрактивността при поднасяне на учебния материал, за положителното отношение на учениците и повишеният им интерес към тази съвременна форма за поднасяне на песенния материал.

III. Познава ли докторанта същността на проблема и изпълнява ли в труда си поставените цел и задачи

Мargarит Русев изследва многопосочно употребата на ЕМКИ в певческата дейност и при обучението на студенти, навлиза в

семантиката на фактурните и художествените проблеми при използването на този вид инструменти на ансамбловото музициране.

До голяма степен поставените цели и задачи са реализирани. Недостатъчно са изследвани в педагогически аспект и отрицателните страни при използването на ЕМКИ. Употребата на готови модели за акомпанимент, които правят атрактивността при обучение по-голяма от една страна, ограничават нюанса и изразителността при изпълнението на музиката и песенния материал от друга. Агогиката при живото изпълнение дава една по-голяма свобода за пресъздаване на настроения, за естетическа свобода при интерпретацията. Съпоставянето на съществуващата система и предлаганото включване на ЕМКИ в преподаването на музика в общообразователните училища има преимущества и недостатъци за всяка една от системите.

IV. Научни и научно приложими приноси

В автореферата си докторантът е посочил практическите и теоретични приноси моменти на своята разработка. Създаването на категории и дефинирането на ЕМКИ, на технология за обучението на учители, оптимизирането на нотния запис и създаването на модели за автоматичен акомпанимент на български фолклор имат своето място в методологията при обучението по тези инструменти и подготовката на бъдещите учители. Голяма част от поставените задачи са реализирани практически в проведената експериментална подготовка на студенти от специалност „Педагогика на музикалното изкуство“ и са реализирани при поднасянето им в часовете по музика сред ученици от ОУ. Резултатите от анкетите подкрепят хипотезата на докторанта, че обучението по ЕМКИ ще подобри качеството на преподаване и ще

повиши интереса към уроците по музика. Дисертационната разработка може да се преподнесе на обучаващия се студент и на учителя по музика като едно добре структурирано помагало и в този смисъл смятам, че това също трябва да се оцени като приносен момент.

V. Въпроси:

Доколко имат място създадените акомпаниментни модели при запознаването или овладяване на автентични народни песни?

Какви са принципите при избор на песен от преподавателя и подходящ акомпанимент към нея?

VI. Заключение

Коментиранията от мен дисертация „Обучение по електронни музикални клавишни инструменти, за провеждане на певческата дейност в урока по музика“ от докторанта Маргарит Русев показва, че авторът има обстойни познания по тематиката на труда, задълбочена практическа подготовка и представя проблематиката многопластово и с достатъчна ерудиция.

Ето защо, в заключение, изразявам своето положително становище и предлагам на научното жури да присъди научната и образователна степен „доктор“ на Маргарит Русев, редовен докторант към катедра „Музика“, Факултет по изкуствата, ЮЗУ“Н. Рилски“ Благоевград.

10.02.2014 г.

Благоевград

проф. д. изк. Йордан Гошев